

บทนำ (Introduction)

ไลเคน พลานัส (lichen planus) เป็นโรคเรื้อรังของผิวหนังและเยื่อช่องปากชนิดหนึ่ง อาจพบรอยโรคได้ภายในช่องปาก หรือพบรอยโรคที่ผิวหนังร่วมด้วย หรืออาจพบรอยโรคทั้งในช่องปากและผิวหนังได้ นอกจากนี้ยังอาจพบรอยโรคที่เยื่อเมือกในบริเวณอื่นๆของร่างกายเช่น บริเวณเยื่อเมือกทางเดินอาหาร (gastrointestinal mucosa) เยื่อเมือกช่องคลอด (vulvar mucosa) เป็นต้น ผู้ป่วยมักมาพบทันตแพทย์ด้วยอาการระคายเคือง หรือปวดแสบปวดร้อนในช่องปาก รับประทานอาหารรสจัดไม่ได้ บางรายมีอาการเจ็บปวดรุนแรงมีเลือดออก ผู้ป่วยไม่สามารถรับประทานอาหารได้ตามปกติทำให้สุขภาพอ่อนแอลง¹

ผู้ป่วยไลเคนพลานัสในช่องปากในประเทศไทยที่เข้ามารับการรักษาที่คลินิกเวชศาสตร์ช่องปาก คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่วนมากพบได้บ่อยในวัยกลางคน ช่วงอายุ 40-60 ปี โดยมีอัตราส่วนเพศหญิงต่อเพศชายเป็น 4:1² นอกจากนี้การรับประทานยาเพื่อรักษาโรคทางระบบต่างๆ ของร่างกายอาจกระตุ้นก่อให้เกิดรอยโรคในช่องปากที่เรียกว่าไลเคนอยด์ (oral lichenoid drug reaction) ในผู้ป่วยบางรายได้ เช่นยาต้านการอักเสบที่ไม่ใช่สเตียรอยด์ (non-steroidal anti-inflammatory drugs; NSAIDs) ยาคลายกังวล